

PETR MUSIL
ČLEN NÁRODNÍ ROZPOČTOVÉ RADY

Rok 2026: Využijme solidní růst ekonomiky a nepolevme v konsolidaci rozpočtů

Česká ekonomika vstupuje do roku 2026 v poměrně slušné kondici. Poslední známé údaje říkají, že hospodářský růst u nás zrychluje a jeho plody bychom měli sklízet i v novém roce. Právě svižný výkon naší ekonomiky bychom neměli promarnit, ale využít ho k další konsolidaci veřejných rozpočtů, abychom je vrátili zpět na udržitelnou trajektorii.

Hned zkraje nového roku Český statistický úřad zveřejnil zpřesněný odhad ekonomického růstu za třetí čtvrtletí loňského roku. Potvrdilo se, že česká ekonomika nabrala solidní tempo a za celý loňský rok by se mohla zvětšit o 2,5 %. Podle prognóz nejruznějších tuzemských institucí (jako například Ministerstva financí ČR či České národní banky) by se slušný ekonomický růst měl přenést i do roku 2026.

Pozitivní zprávou je, že se na hospodářském růstu Česka podílejí všechny čtyři složky výdajů na HDP, tedy jak spotřeba domácností a vlády, tak investiční výdaje firem i zahraniční poptávka, s tím, že nej silnější impuls přichází ze strany domácností.

Také se zdá, že se tuzemská ekonomika snad již definitivně oklepala ze všech šoků, kterým v posledních šesti letech čelila. Ať už se jednalo o pandemii covid-19, dvoucifernou inflaci, nebo o dopady ruské vojenské agrese vůči Ukrajině a s ní související energetickou krizi. Rok 2026 by tak mohl být prvním normálním v této dekádě.

Zkrátka a dobře se Česká republika z ekonomického pohledu opět nachází v dobrých časech. A právě dobré časy jsou tu od toho, aby nebyly promarněny, nýbrž využity k dokončení „domácích úkolů“, které ještě nebyly splněny.

Mezi ně nepochybně patří nutnost pokračovat v konsolidaci veřejných rozpočtů. Minulá vláda jistě pozitivní změny přinesla a nastolila trendy, které dovedou, pokud z nich nový kabinet neuhne, české veřejné finance zpět na trajektorii dlouhodobé udržitelnosti.

Úkol číslo jedna tedy zní jasně: Nerušit nic z velkých a klíčových věcí, které byly prosazeny. To se týká zejména přenastavení parametrů

penzijního systému, který by jinak směřoval k jen těžko udržitelným schodkům na přelomu 50. a 60. let tohoto století. Tedy období, kdy na penzijní systém dolehne největší zátěž v podobě odchodu silných populačních ročníků takzvaných „Husákových dětí“ do starobního důchodu.

Úkol číslo dvě pak spočívá v zavedení takových opatření, která české veřejné rozpočty přivedou k udržitelné trajektorii i ze střednědobého pohledu. To znamená snížit strukturální deficit veřejných financí alespoň na úroveň jednoho procenta HDP nejpozději v roce 2028, jak to předpokládá aktuální platné znění zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. To si ovšem vyžádá redukci strukturálního schodku nejméně o půl procentního bodu v roce 2027 oproti roku 2026, což bude muset být zohledněno v přípravě státního rozpočtu už v průběhu letošního roku.

To vše ale za předpokladu, že současná vládní koalice nepřekročí maximální přípustný schodek veřejných financí v roce 2026. Ten může činit nejvýše 1,75 % HDP. Díky podzimním politickým pŕůtkám mezi odcházející a nastupující vládní většinou o státní rozpočet na rok 2026 však víme, že byl kabinetem Petra Fialy rozpočet navržen na samé hraně (či spíše za ní) zmíněného zákonného limitu.

První kroky vlády Andreje Babiše ovšem naznačují (například plné převedení poplatků za obnovitelné zdroje na bedra státu), že přípustná hranice schodku veřejných rozpočtů bude spíše překročena. Pokud se ovšem rozpočtová pravidla nemají stát pouhým cárem papíru, bude muset současný kabinet hledat úspory jinde, případně zvýšit daňové zatížení. Nejpozději za rok budeme vědět, jak to dopadlo.